

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

עיונים בטקסטים תנאיים מהמשנה ומדרשי ההלכה

תשע"ח, סמסטר ב

שם המרצה: ד"ר צבי שטמפפר

מסלול/התמחות: לימודי המשך תואר ראשון ובני הישיבות.

תוכן הקורס

הקורס מתמקד בסוגיות מתחומים שונים במשנה ובמדרשי ההלכה, בדרכי העריכה, הפרשנות, והיחס בין החיבורים.

מטרות הקורס

להקנות לסטודנט ידע אודות פרשנות המשנה ומדרשי ההלכה, לצד כלים שיאפשרו לו להבחין בין הגישות השונות של המקור ויכולת ליישם מתודות מחקר עכשווי ביחס למקורות התנאיים.

יחידות הוראה בקורס

1. שיעור פתיחה

1.א. זמנים, תקופות מקומות

1.ב. משנה וללא תלמוד?

1. ג גישות שונות לפרשנות המקורות התנאיים

קריאה:

* יעקב זוסמן, כתבי יד ומסורות נוסח של המשנה, דברי הקונגרס העולמי השביעי למדעי היהדות, עמ' 215-250.

* י' זוסמן, תורה שבעל פה פשוטה כמשמעה, מחקרי תלמוד, ג, ירושלים תשס"ה, עמ' 209-384.

* אברהם גולדברג, צורה ועריכה בספרות חז"ל מחקרים ספרותיים במשנה, תוספתא, מדרשי הלכה, מדרש אגדה ותלמוד,

ירושלים, תשע"ב, עמ' 3-12.

2. בין משנת בבל למשנת ארץ ישראל

2.א. סוגיות מצוות הבן על האב (משנה קידושין פרק ז).

2.ב. מותר שקלים (משנת שקלים פרק ב).

קריאה:

יעקב נחום אפשטיין, מבוא לנוסח המשנה, ירושלים תש"ס (הוצאה שלישית), עמ' 341-342.

ירחמיאל ברודי, "משנה ושתי גרסותיה בתלמודה של ארץ ישראל", תרביץ פא (תשעג), עמ' 61-70.

3. בין משנה לתוספתא

סוגיית האונס והמפתה (כתובות פרקים ג, ד)

קריאה: ירחמיאל ברודי, משנה ותוספתא כתובות: נוסח פרשנות ועריכה, ירושלים, תשע"ה, עמ' 98-131.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3

ת"ד 1106, רחובות 76110

טלפון: 08-9485662

פקס: 08-9485686

דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"ני אפרים

מיקוד 44814

טלפון: 03-9061301

פקס: 03-9061342

דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

4. בין משנה למדרשי הלכה
דיני שומרים וטענת גניבה
מקורות: קטעים מתשובות רגמ"ה; תקנות רגמ"ה
קריאה: דוד הנשקה, משנה ראשונה בתלמודם של תנאים אחרונים, רמת גן, תשנ"ז, עמ' 151-193.
5. משנה, תוספתא וספרי זוטא דברים
עילות לפירוק הנישואין (כתובות פרק ז).
קריאה:
ירחמיאל ברודי, משנה ותוספתא כתובות: נוסח פרשנות ועריכה, ירושלים, תשל"ה, עמ' 183-206.
מנחם י' כהנא, ספרי זוטא דברים, ירושלים, תשס"ג, עמ' 346-359.
6. בין המשנה למכילתא דרשב"י
דיני הנזיקין
קריאה: *ליאורה אליאס בר-לבב, מכילתא דרשב"י פרשת נזיקין נוסח, מונחים, מקורות ועריכה, ירושלים, תשל"ד, עמ' 1-15, 148-245.
7. בין ספרי במדבר לספרי זוטא במדבר
סוגיית רוצח בשוגג
קריאה: מנחם כהנא, ספרי במדבר: מהדורה מבוארת, ירושלים, תשל"א - תשל"ה, ב, פסקאות קס-קסא.
8. עיונים במשנת שבת על פי כתבי היד
שבת, פרקים, י, יב
קריאה: אברהם גולדברג, מסכת שבת, ירושלים תשל"ו, עמ' כד-כו; לד-מ.
- דרישות הקורס:**
השתתפות פעילה בשיעורים.
בחינה בסוף הקורס (90%)
מטלת כתיבה קצרה על אחד המקורות (10%).
- דרכי התקשרות עם המרצה:
דוא"ל: zvi.stampfer@mail.huji.ac.il .טלפון נייד: 0505912507

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il